

Ú M R T Í – O B I T U A R I E S

SIGURD MJØEN SÅSTAD (1966 – 2006)

V pouhých 40 letech zemřel po těžké nemoci 12. července jeden z nejvýraznějších norských bryologů mladší generace, který působil v Přírodovědném muzeu při Norské Technicko-přírodovědné univerzitě v Trondheimu. Sigurd absolvoval Trondheimskou univerzitu a již v roce 1992 nastoupil do Přírodovědného muzea, nejdřív jako „civilkář“, posléze jako muzejní aspirant, přičemž pracoval na své disertaci, kterou obhájil v roce 1998. Disertace byla zaměřená molekulárně-taxonomicky, na problematiku vymezení a evoluční historii druhů rašeliníků. To byl obor v té době v Norsku zcela nově se rozvíjející a právě on, spolu s Hansem Stenøienem, založili v muzeu molekulární laboratoř a molekulárně-systematické práce vedli. Za svůj krátký život publikoval úctyhodný počet prací, téměř 20 z nich v impaktovaných časopisech, v řadě případů značně prestižních (*American Journal of Botany*, *Molecular Ecology*, *Heredity* ad.), a tyto práce byly pochopitelně vzhledem ke své vědecké aktuálnosti a kvalitě hojně citovány a používány jako modelové pro řadu dalších studií. Objektem jeho vědeckého zájmu nebyly jen mechy, ale spolupracoval i na některých systematických projektech, věnovaných cévnatým rostlinám a dokonce publikoval i ekologické práce, věnované možnostem šíření lišejníků. Předčasný odchod Sigurda Sástada je velkou ztrátou nejenom pro norskou systematickou botaniku, ale nepochybně i pro světovou vědeckou obec.

jk

ANNA VLADIMIROVNA DOMBROVSKAJA (1926 – 2004)

Významná ruská lichenoložka, pracovnice Komarovova Botanického ústavu v Petrohradě, zemřela 6.3.2004 v místě svého posledního působiště. Po studiu na Lomonosově universitě se věnovala studiu rašeliny a rostlinných zbytků. Od r. 1960 působila v Polárně-alpínské botanické zahradě v Kirovsku na poloostrově Kola (později zde založila lichenologický herbář), kde participovala na 5. díle Flóry [cévnatých rostlin] Murmanské oblasti (1966). V téže době se jako aspirantka prof. Saviče věnuje studiu lišejníků pohoří Chibiny a lichenologii zůstává pak již věrná po celý život. V r. 1967 publikuje spolu s bryologem R. N. Šljakovem (o 22 let později se stali manželi) přehled lišejníků a mechů evropské části SSSR s určovacími klíči. V r. 1970 vycházejí knižně Lišejníky Chibin a Konspekt lišejníkové flory Murmanské oblasti (spolu se sv. částí Finska). Pro Červenou knihu SSSR (1988) zpracovala rod *Stereocaulon*, jehož monografii v rámci bývalého SSSR vydala v r. 1996. Byla výbornou kreslíčkou, kromě svých prací a zmíněného 5. dílu Flóry Murmanské oblasti zhotovila veškeré ilustrace pro pětisvazkovou flóru jätrovek severních částí SSSR (Šljakov 1976–82).

jl

PARSHURAM PATWARDHAN (1935 – 2006)

Jeden ze zakladatelů indické lichenologie zemřel 15.5.2006. Působil v Agharkarském výzkumném ústavu, který byl založen v r. 1970 právě na základě výzkumů jmenovaného v jihozápadní Indii, později ústav vedl. Během pobytů v USA a Velké Británii navázal velmi blízké kontakty se zahraničními lichenology (mj. přátelství s M. E. Halem). Na svém pracovišti vychoval další generaci lichenologů.

jl

FRANCIS ROSE (1921 – 2006)

Dne 15. července 2006 zemřel vynikající britský botanik a lichenolog s encyklopedickými znalostmi cévnatých rostlin a mechorostů. Měl obdivuhodné schopnosti práce v terénu, vytipování zajímavých lokalit a nacházení nových taxonů (často sterilních krust, popsanych později dalšími kolegy). Přestože jeho zájem byl plně soustředěn na terén a publikace výsledků byla na opačném konci, jeho články se spoluautory měly zásadní význam – ať již to byla bioindikační škála (Hawksworth & Rose 1970), zavedení a použití indexu ekologické kontinuity pro indikaci přirozených lesů (Rose 1974, 1976, 1992) nebo přehled lišejníkových společenstev Velké Británie (James, Hawksworth & Rose 1977). Své znalosti cévnatých rostlin zúročil v objemném knižně vydaném určovacím klíči rostlin bez květů (1981) a spoluautorstvím na Flóře Hampshire (Brewis, Boman & Rose 1996). Působil na Londýnské univerzitě a na King's College. Byl – pravděpodobně jako jediný – současně čestným členem Britské botanické společnosti, Britské bryologické společnosti i Britské lichenologické společnosti. V r. 2000 byl vyznamenán královnou (Member of the Order of the British Empire).